

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, Bertók Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bertók Gyula ügyvéd) által képviselt felperesnek - a jogtanácsos által képviselt alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. szeptember 30. napján kelt 21. P. 22.335/2007/27. számú közbenső ítélete ellen a felperes 2010. november 18. napján 28. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét ítéletnek tekinti, és azzal hagyja helyben, hogy a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 (tizenöt) napon belül 180.000 (egyszáznyolcvanezer) forint elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az adóhatóság felhívására az ott írt időben és módon fizessen meg 720.000 (hétszázhuszezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2007. május 21. napján előterjesztett keresetlevelében 6.000.000 Ft és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest kártérítés címén. A felperes és az alperes között mobiltelefonos szolgáltatásra szerződés jött létre. A felperes a díjfizetéssel késedelembe esett, és az alperes 44.116 Ft és járulékai erejéig végrehajtást kezdeményezett. A hátralékra a felek között 2000. március 29. napján megállapodás jött létre, és a felperes mindösszesen 66.292 Ft megfizetését vállalta. A felperes a teljesítést megkezdte, és 2001. április 14., május 15., június 22. és július 18. napján 11.000 - 11.000 Ft-ot megfizetett, de anyagi nehézségei miatt újra késedelembe esett. Az alperes 2001. szeptember 26. napján kérte a végrehajtás

folytatását. A felperes 2002. április 11. napján a korábbi megállapodás szerinti hátralékot, 22.292 Ft-ot megfizette, ami az alpereshez be is érkezett. A felperes a befizetést igazoló csekkekkel a végrehajtót felkereste, de azokat nem fogadta el, és a végrehajtás tovább folytatódott, bár az alperes is elismerte a felperesi teljesítést. A felperes tulajdonát képező Szhrsz-ú ingatlant ennek ellenére 1.440.000 Ft becsérték mellett 1.008.000 Ft-ért elárverezték. A felperes végrehajtási kifogását a "...." Városi Bíróság és a Csongrád Megyei Bíróság elutasította. Miután a felperesnek esélye sincs új ingatlan vételére, a korábban tulajdonában volt ingatlant 2003. november 11. napjáig használati díj, azóta albérleti díj és rezsiköltség fizetése ellenében használja. Az ingatlan piaci ára és az árverési vételár között 2.500.000 Ft a különbség, a felperes az árverés napjától 2.000.000 Ft-ot fizetett meg használati és bérleti díj címén, illetve a bérbeadás elmaradásából 1.500.000 Ft kiesett jövedelme keletkezett. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 40. § (1) és (2) bekezdései a végrehajtást kérő kötelezettségévé teszik, hogy követelése megszűnését és csökkenését haladéktalanul bejelentsen, és ennek elmulasztása esetén az ebből eredő költségért és kárért felel. Az alperes ennek a kötelezettségnek nem tett eleget, és ez a jogsértő magatartása vezetett az ingatlan árverezéséhez. Az alperes kötelezettsége az ügyintézését oly módon megszervezni, hogy a jogszabály által előírt kötelezettségeit teljesíteni tudja, és az ennek elmulasztásából eredő károkért felel. A 2009. szeptember 10. napján benyújtott irat szerint a késedelmi kamatra vonatkozó követelését 2002. április 18. napjától a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint kívánta érvényesíteni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az 1996. április 29. napján létrejött rádiótelefon szolgáltatásra megkötött előfizető szerződés alapján a felperesnek tartozása keletkezett, és azt az 1998. március 26. napján jogerőre emelkedett fizetési meghagyás ellenére sem teljesítette. Ezért végrehajtást kezdeményezett, melynek szünetelését először 1999. május 25-én kérte, mert megállapodott a felperessel a részletfizetésben. A felperes a megállapodást nem tartotta be, ezért kérte a végrehajtás folytatását. A végrehajtó azonban arról értesítette, hogy az ingóságokra vezetett végrehajtás nem volt eredményes, mert a korábban lefoglalt két s az árverés időpontjában nem volt a felperes tanyáján. A felperes munkabérére nem lehetett végrehajtást vezetni, ezért indult végrehajtás az ingatlanra, melynek becsértékét a végrehajtó 2001. január 18. napján közölte, majd február 12-én árverési hirdetményt tett közzé. Ebben az időben újra kérte az eljárás szünetelését, mert a felperessel a tartozás részletekben történő teljesítéséről állapodtak meg, de mert a felperes azt újfent megszegte, kérte a végrehajtás folytatását. 2002. április 18. napjára lett kitűzve az újabb végrehajtás. Véltetően a kézhez vett árverési hirdetmény miatt a felperes 2002. április 11. napján postára adott 22.292 Ft-ot, ami az alperes számlájára 2002. április 16. napján érkezett. Ez nem fedezte a végrehajtónak járó jutalékot és költségátalányt. A felperes a befizetésről sem az alperest, sem a végrehajtót nem tájékoztatta, az árverésen nem jelent meg. Hogy a teljesítést a végrehajtónak nem jelentette be, a végrehajtási kifogás tárgyában indult eljárás során igazolást nyert. A felperes 2002. márciusában csak a tartozása részbeni csökkenését jelentette be a végrehajtónak, és az árverés előtti teljesítéséről nem tájékoztatta. Ezért a kifogás alapján a bíróság a végrehajtó

jogszerű eljárását állapította meg. Tagadta, hogy felróhatónak minősülne az a magatartása, hogy a befizetés beérkezését követő egy napon belül a végrehajtót nem értesítette a követelés csökkenéséről. Az előfizetői számlára történő befizetés azonosításához az alperesnek időre volt szüksége, és a megfelelő gondosság tanúsítása mellett sem volt lehetősége arra, hogy az árverést megakadályozza. A felperesnek viszont lett volna módja a végrehajtó tájékoztatására, és a Vht. 41. §-a alapján ez esetben a végrehajtó felhívta volna az alperest nyilatkozattételre. A kártérítési felelősség felróhatósági elemének hiányában a felperes követelésének a jogalapja hiányzik. De az összegszerűség is bizonyítatlan, a csatolt ingatlanközvetítői szakvéleményt a forgalmi érték bizonyítására alkalmatlannak találta. A felperes a végrehajtási eljárásban meghatározott becsértéket elfogadta, az ellen kifogással nem élt. Ezen a címen kár nem érte. A felperes a használati és bérleti díjat sem bizonyította, csakúgy mint az elmaradt hasznót. A bérleti szerződés csak a jogviszony létrejöttét igazolja, a kifizetett bérleti díj bizonyítására nem alkalmas. A rezsiköltség megtérítését nem igényelheti, mert azok a felperest a korábbi ingatlanában is terhelték. A használati díj tekintetében pedig kérte vizsgálni annak tényleges felmerültét figyelemmel a tulajdonos anyja és a felperes közötti névazonosságra. Az elmaradt hasznót, és az annak alátámasztására csatolt iratokat értelmetlennek minősítette.

A Fővárosi Bíróság 2010. szeptember 30. napján meghozott 21. P. 22.335/2007/27. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperesnek a felperes "....." ingatlana 2002. április 18-án történő elárverezése miatt nem áll fenn kártérítő felelőssége.

Az elsőfokú bíróság figyelemmel arra, hogy a felperes a keresete jogalapjának fennállásáról kért döntést a Pp. 213. § (3) bekezdése értelmében közbenső ítélettel döntött. Megállapította, hogy az alperest nem terheli kártérítési felelősség a felperes tulajdonát képező ingatlan 2002. április 18-i elárverezése miatt. A Vht. 40. § (1) és (2), 41. § (1) és (2) bekezdései, a Ptk. 339. § (1) és 340. § (1) bekezdéseinek ismertetése után rögzítette, hogy a felperesnek a "...i Városi Bíróság által Pk. 50.172/1998. számon kibocsátott és 1998. március 26. napján jogerőre emelkedett fizetési meghagyás alapján 44.116 Ft tőke, ennek 1997. március 24. napjától a kifizetésig járó évi 20 %-os kamata és 3.100 Ft költség erejéig tartozása állt fenn, melyet a jogerős fizetési meghagyás ellenére nem fizetett meg, és ezért az alperes jogelődje végrehajtás lefolytatását kérte. A végrehajtási eljárás során a felperestől lefoglaltak 2 db s-ot, de az ingóárverés eredménytelen volt, mert a felperes őrizetében hagyott s-okat az árverés napján nem találták meg a helyszínen. A felperes jövedelmére elrendelt letiltás is eredménytelen volt, és a végrehajtó csak ezt követően 2000. november 13-án kereste meg a Szi Körzeti Földhivatalt összesen 87.111 Ft erejéig fennálló tartozás miatt a végrehajtási jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzése érdekében. A felperes az 1998. március 26-án jogerőre emelkedett fizetési meghagyáshoz képest először 2001. március 17-én eszközölt részletfizetést, amikor is 11.000 Ft-ot adott postára. Ezt követően 2001. március 29-én részletfizetési megállapodást kötött az alperes jogelődjével, és további öt részlet megfizetését vállalta, melyből azonban csak három részletet fizetett meg, az utolsó

kettő törlesztést elmulasztotta, ezzel a szerződést megszegte, azaz nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az alperes jogelődje 2001. szeptember 26-án bejelentette a végrehajtónak, hogy a felperes tartozása az általa teljesített 4 x 11.000 Ft-tal csökkent, és kérte a végrehajtás folytatását. A felperes csak 2002. április 11. napján adott postára 22.292 Ft-ot, mely összeg alperes nyilatkozata szerint április 16-án érkezett meg a számlájára. A felperes hivatkozásával ellentétben nem bizonyította, hogy a végrehajtónak a befizetéseit igazoló szelvényeket bemutatta volna, ennek tényét a végrehajtó a "....."i Városi Bíróságon 2002. november 19. napján megtartott meghallgatásáról felvett jegyzőkönyv egyértelműen cáfolta. A felperes tartozása a 22.292 Ft megfizetésével nem szűnt meg, mert a felperesnek ekkor a részletfizetési megállapodás megszegése miatt még késedelmi kamat és végrehajtási költség tartozása állt fenn, és a Ptk. 293. §-a értelmében, ha a kötelezett kamattal és költséggel is tartozik, és a fizetett összeg az egész tartozás kiegyenlítésére nem elég, azt elsősorban a költségre, azután a kamatra és végül a főtartozásra kell elszámolni. A kötelezett ettől eltérő rendelkezése hatálytalan. Az alperes jogelődje e törvényhely ellenére 2002. május 8-án bejelentette a végrehajtónak, hogy a felperes megfizette a tartozását, és kérte a végrehajtás megszüntetését. Mindezeket a körülményeket értékelve az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy az alperes magatartása nem volt jogellenes, a felperesnek az árverés időpontjában bizonyítottan tartozása állt fenn, és a felperes volt az, aki nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította, ezért az alperes kártérítő felelősségét nem állapította meg.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megváltoztatását és az alperes kártérítési felelősségének megállapítását kérte. A közbenső ítéletet jogszabálysértőnek minősítette. A megállapított tényállást iratellenesnek tartotta, melyből az elsőfokú bíróság jogsértő következtetést vont le az alperes kártérítési felelősségének hiányára. Az alperes megsértette a Vht. 40. § (1) bekezdésében írt kötelezettségét, és ebből következően ugyanezen § (2) bekezdése értelmében felelős a bejelentés elmulasztásából eredő költségért és kárért. Az alperes olyan több milliárdos árbevétellel rendelkező gazdasági társaság, amelytől alappal elvárható, hogy a hivatali apparátusát akként szervezze meg és működtesse, hogy a Vht. 40. § (1) bekezdés szerinti kötelezettségeit haladéktalanul teljesíteni tudja. Az alperes a végrehajtó felé egyetlen alkalommal sem teljesítette a Vht. 40. § (1) bekezdése szerinti haladéktalan bejelentési kötelezettségét. A felperes befizetéseit csupán hetekkel, hónapokkal később jelentette be, jelezve ezáltal követelése csökkenését. Az alperes, bár a befizetett összeg 2002. április 16. napján általa sem vitatottan megérkezett a számlájára, csak május 8-án jelentette a végrehajtónak követelése megszűnését, kérve a végrehajtás megszüntetését. 22 nappal a befizetés jóváírását követően történő bejelentés nem tekinthető a bejelentési kötelezettség haladéktalan teljesítésének egy olyan társaságnál, mely a kintlévőségek kezelésére külön apparátust működtet. Az alperesnek az a nyilatkozata, mely szerint a felperes teljesítésével követelését megszűntnek tekintette, azt is jelenti, hogy a végrehajtási költségeket ekkor már nem a felperesnek, hanem az alperesnek kellett a végrehajtó részére megfizetni. A felperes a végrehajtás folyamán mindvégig csekken törlesztette a tartozását, mely

csekket a végrehajtónak bemutatta, ezáltal teljesítését igazolni kívánta, de a végrehajtó az utolsó részletek befizetését igazoló csekkszelvények befogadását megtagadta. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg tehát, hogy az alperes a bejelentési kötelezettségének jogszerűen eleget tett, tévesen állapította meg azt is, hogy a felperessel szembeni követelése nem szűnt meg figyelemmel a végrehajtónak fizetendő költségekre. Az alperes azon nyilatkozata, mely szerint a felperessel szembeni követelését megszüntnek tekintette, azzal a jogkövetkezménnyel járt, hogy a végrehajtási költségek megfizetése a továbbiakban az alperes kötelezettségévé vált.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A másodfokú bíróság az elsőfokú közbenső ítéletet teljes terjedelmében felülbírált, mivel annak fellebbezéssel nem érintett, ezáltal első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos.

A felperes bár az elsőfokú ítéleti tényállást iratellenesnek minősítette, ennek részleteit a fellebbezésében nem fejtette ki. A másodfokú bíróság szerint azonban az elsőfokú ítélet a releváns tényállást helyesen tartalmazza. Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helyes jogi következtetést vont le arra, hogy az alperest a felperes által sérelmezett árverés miatt nem terheli kártérítési felelősség.

A felperesnek a perben rendelkezésre álló adatok szerinti jelentős értékű vagyonához (ingatlan, jószágok) képest csekélyebbnek mondható tartozása állt fenn az alperessel szemben 1997. évi esedékességgel, és a felperes 2001. márciusáig a jogerős fizetési meghagyás és az az alapján elrendelt végrehajtás ellenére nem fizetett meg semmit. Értelemszerűen emiatt a felperes tartozása a kamatokkal, a végrehajtás költségeivel folyamatosan emelkedett. A Vht. 34. § (1) bekezdése szerint a végrehajtás során felmerülő költséget - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - a végrehajtást kérő előlegezi, és az adós viseli. A 2001. március 29-i megállapodáskor a felperes ossztartozása 66.292 Ft volt, melyből 10.776 Ft-ot tett ki a végrehajtási költségelőleg. Ehhez képest az alperesnek 2002. júliusában meg kellett fizetnie további 8.167 Ft végrehajtási költséget. Amikor tehát a felperes az alperessel megkötött megállapodást megszegve az abban meghatározott tartozást késedelmesen teljesítette, e késedelemből eredő kamat továbbá olyan végrehajtási költség tartozása állt fenn, mely utóbbi a Vht. 34. § (1) bekezdése szerint őt terhelte. A felperes tartozása tehát nem megszűnt, hanem csökkent a mértéke, ami nem jelenti azt, hogy ezáltal a végrehajtás befejeződött volna. Kétségtelen, hogy az alperes a 2002. április 16-i számlán történő jóváíráshoz képest három hetes késedelemmel tett bejelentést a végrehajtónak, de az árverés napjáig (április 18.) a késedelem nem felróható. Emellett a felperes a perben relevánssá vált teljesítését - függetlenül az elsőfokú eljárásban tett, de nem bizonyított, ehelyett cáfolt előadásával - a végrehajtónál nem igazolta, jóllehet a végrehajtónak módja lett volna az árverés előtt a Vht. 41. § (1)

bekezdése alkalmazásával az alperest felhívni nyilatkozattételre. A felperes nem élvezheti annak sem az előnyét, hogy utóbb 2003. augusztusában az alperes olyan értelmű bejelentést tett, hogy a felperesnek már nem áll fenn tartozása, mert azt az alperesnek volt joga eldönteni, hogy a felperes fennálló tartozását a továbbiakban kívánja-e követelni vagy sem. Alaptalan az a felperesi hivatkozás, hogy a végrehajtó a csekkekkel történő igazolást nem volt hajlandó elfogadni, ugyanis a felperesnek módja lett volna írásban bejelentést tenni a feladóvevények másolatának csatolása mellett, és módja lett volna az árverésen is igazolni a teljesítését. Mindezek olyan a felperes érdekkörébe tartozó mulasztások, melyeket az elsőfokú bíróság helyesen értékelt a felperest terhelő kárenyhítési kötelezettség elmulasztásaként. Ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes oldalán hiányzik a felróhatóság, mert az árverés napjáig nem állt elegendő idő a rendelkezésére a befizetés beazonosítására és a végrehajtó értesítésére.

Az elsőfokú bíróság egyetlen kérdésben tévedett, mégpedig abban, hogy a közbenső ítélet meghozatalának a feltételeit fennállónak találta. A Pp. 213. § (3) bekezdése szerint ha a keresettel érvényesített jog fennállása és a felperest ennek alapján megillető követelés összege (mennyisége) tekintetében a vita elkülöníthető, a bíróság a jog fennállását ítélettel előzetesen is megállapíthatja (közbenső ítélet). Ebben az esetben a tárgyalás a követelés összegére (mennyiségére) vonatkozóan csak a közbenső ítélet jogerőre emelkedése után folytatható. Közbenső ítélet tehát akkor hozható, ha a bíróság a keresettel érvényesített jog fennállását állapítja meg. Ha a keresettel érvényesített jog nem áll fenn, ahogy ezt az elsőfokú bíróság is kimondta, nem hozható közbenső ítélet, hanem a kereset elutasításáról kell rendelkezni. Ez az eljárási hiba azonban nem teszi szükségessé sem a tárgyalás megismétlését, sem annak kiegészítését, ezért a Pp. 252. § (2) bekezdésének alkalmazására nem volt ok. A másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése keretében korrigálta az ítélet rendelkező részét oly módon, hogy a felperes keresetének elutasításáról rendelkezett.

A peresztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján (a másodfokú eljárásban utalással Pp. 239. §-ára) köteles a perrel felmerült költségek viselésére. Ez áll az elsőfokú eljárásban ellátott képviselőből származó alperesi költségből (Pp. 75. § (2) bekezdés) és az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illetékből (az illetékekről szóló törvény 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés).

Budapest, 2011. március 3.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.

Dr. Hóbl Katalin sk.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül: